

Řádně a včas zaplatit daň – co nás čeká, pokud to nedodržíme?

Ing. Petr Koubovský, daňový poradce, č. osv. 3891,
Associate Partner při Ródl & Partner Tax, k. s., vedoucí sekce majetkových daní při KDP ČR

Nepodat daňové tvrzení, tedy hlášení či přiznání řádně a včas, anebo dokonce vůbec? Nezaplatit či se opozdit v úhradě svých daňových povinností? Ani jedno, ani druhé nevěstí nic dobrého – u všech typů daní totiž hrozí nepříjemným či opožděným posíláním, jak se těmto sankcím, pokutám, penále, či dokonce daňové exekuci vyhnout, si přečtěte v následujícím příspěvku.

Daňová poplatníci mají povinnost plnit své povinnosti jak nepeněžitě, tak peněžitě povahy. Jaké konkrétní povinnosti a případně jaké sankce jim za jejich neplnění hrozí, je upraveno v daňovém řádu. Jak se změnily sankce právě s příchodem nového daňového řádu na rozdíl od zákona o správě daní a poplatků? Odpovědi jsou k nalezení v daňovém řádu, který sankce zahrnuje do jedné ze svých částí s názvem Následky porušení povinností při správě daní.¹

SANKCE PŘI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ PŘI SPRÁVĚ DANÍ

Pořádková pokuta

V případě porušení povinností mlčenlivosti se fyzická osoba dopustí přestupku, za který lze uložit pokutu do 500 000 Kč. Správním orgánem příslušným k projednání přestupku je správce daně nejbližší nadřízený správcí daně, k jehož činnosti se povinnost mlčenlivosti vztahuje.²

Správce daně může uložit také pořádkovou pokutu do 50 000 Kč tomu, kdo při jednání vedeném správcem daně zvažně ztěžuje správu daní tím, že:

- navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek,
- neuposlechne pokyny úřední osoby nebo
- navzdory předchozímu napomenutí se chová urážlivě k úřední osobě nebo osobě zúčastněné na správě daní.

Závažným ztížením nebo mařením správy daní se rozumí i případ, kdy bez dostatečné omluvy nevhoví ve stanovené lhůtě výzvě ke splnění procesní povinnosti nepeněžitě povahy, která mu byla stanovena zákonem nebo správcem daně, anebo případ hrubého, urážlivého podání.

Samotná pořádková pokuta může být uložena nepopozději do 1 roku ode dne, ve kterém došlo k jednání, které je

důvodem k jejímu uložení, přičemž ji lze ukládat i opakovaně, pakliže dosavadní uložení pokuty nevedlo k nápravě a protiprávní stav trvá.

SANKCE PŘI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ NEPENĚŽITÉ Povahy

Pokutu až do 500 000 Kč může správce daně uložit tomu, kdo:

- nesplní registraci, ohlašovací nebo jinou oznamovací povinnost stanovenou daňovým zákonem nebo správcem daně, nebo³
- nesplní záznamní nebo jinou evidenční povinnost stanovenou daňovým zákonem nebo správcem daně.

Jestliže daňový subjekt (zpravidla OSVČ) neodstraní vadu podání ani na výzvu správce daně podle § 74 odst. 1 písm. c) nebo d) DŘ, vzniká mu povinnost uhradit pokutu ve výši 1 000 Kč. V praxi se lze setkat například s povinností odevzdat daňové přiznání elektronicky, přičemž toto bylo učiněno pouze v papírové podobě. Pokud by neodstránil vady podání podle výše uvedených ustanovení DŘ zvažně ztěžovalo správu daní, správce daně může rozhodnout o zvýšení pokuty až na 50 000 Kč.

Jestliže by pořádková pokuta nebo pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy nepřesahovala 5 000 Kč a tato je vč. důvodů a výše ukládané pokuty uznána a současně je pokuta i na místě uhrazena, správce daně uvede její výši a důvody do protokolu pořizovaného o jednání, přičemž proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

Pokutu za opožděné tvrzení daně lze uložit daňovému subjektu, nepodaří-li daňové přiznání nebo dodatečně daňové přiznání, ačkoli měl tuto povinnost, resp. učinil-li tak po stanovené lhůtě, a toto zpoždění je delší než 5 pracovních dnů. Ačkoli § 250 DŘ řádu nese název „Pokuta za opožděné tvrzení daně“, pokutu lze uložit i v případě, že daňové

¹ Část čtvrtá a pátá DŘ.

² § 246 DŘ.

³ § 247 DŘ.

⁴ Například registraci povinností dle § 121 DŘ nebo oznamovací povinností dle § 38v, resp. § 38da ZDP.

příznání nebude podáno vůbec. V takovém případě může správce daně stanovit daň z moci úřední. Výše pokuty se stanoví následovně:

- 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené daně,
- 0,05 % stanoveného daňového odpochu za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanoveného daňového odpochu nebo
- 0,01 % stanovené daňové ztráty za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené daňové ztráty.

Pokud by výše pokuty za opožděné tvrzení daně v důsledku pozdního podání daňového tvrzení činila částku menší než 1 000 Kč, tato se nepředepíše a daňovému subjektu není povinnost ji uhradit.⁵ V případě, kdy daňový subjekt ještě nepodal daňové tvrzení a neúčinně tak ani dodatečně po dobu, kdy možnost podat toto tvrzení trvá, výše pokuty za takovéto opožděné tvrzení daně činí vždy nejméně 500 Kč.⁶ Naopak maximální výše částky pokuty nesmí být vyšší než 300 000 Kč.⁷

Konečná výše pokuty za opožděné tvrzení daně je poloviční, pokud danový subjekt podá daňové tvrzení do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro jeho podání a v daném kalendářním roce nebylo správcem daně u daňového

subjektu v době vydání platebního výměru zjištěno jiné prodlení při podání daňového tvrzení.

Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne oznámení platebního výměru.

Vše výše uvedené lze vztáhnout v obecné rovině na jakékoliv daňové tvrzení v rámci jakékoliv konkrétní daně, tj. daně z příjmu, daně z nemovitých věcí, srážkové daně, spotřební daně, ale i daně z přidané hodnoty. Na druhou stranu nelze vyloučit další specifickou úpravu jednotlivých daní, jak je popsáno níže.

U daně z přidané hodnoty (DPH) jsou navíc základní sankce doprovázeny ještě přísnější, zejména s ohledem na včasné odevzdání tzv. kontrolního hlášení (KH). Zpoždění v odevzdání byť jen o jediný den bude mít za následek uložení pokuty ve výši 1 000 Kč.⁸ Toleranční doba ve zpoždění do pěti pracovních dní jako u jiných daní u kontrolního hlášení obecně neexistuje. **Pokuta ve výši 10 000 Kč se platce nevyhne, pokud podá kontrolní hlášení až na základě výzvy ze strany správce daně.**

Od 1. 1. 2023 se pro některé platce DPH snižuje tato pokuta na polovinu a stejné i v případech, kdy platce daně neslší v opravě lhůte podat takzvané negativní (nulové) kontrolní hlášení a dále v tabulce níže uvedených situací.⁹

Výše pokuty v Kč	Popis situace uložení pokuty
1 000 Kč	platce DPH nepodal KH ve stanovené lhůtě, bez vyzvání finančním úřadem
10 000 Kč / 5 000 Kč	platce DPH nepodal KH ve stanovené lhůtě a podá jej v náhradní lhůtě po vyzvání finančním úřadem
30 000 Kč / 15 000 Kč	platce DPH nepodal následné KH ve stanovené lhůtě od finančního úřadu k opravě, doplnění nebo potvrzení údajů v původním hlášení
50 000 Kč / 25 000 Kč	platce DPH nepodal KH v náhradní lhůtě nebo po výzvě k opravě neprovedl změny v následném KH
500 000 Kč	platce DPH neplní své daňové povinnosti a ztěžuje nebo máti finančnímu úřadu výkon správy daně

V této souvislosti bych také rád upozornil na ustanovení § 38a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), které stanoví, že

je-li část dílčího základu daně z příjmu ze závislé činnosti, ze kterých platce daně sraží zálohu na daň, vyšší než 50 % celkového základu daně, snižuje se pokuta za opožděné tvrzení daně u daňového příznání na desetinu. Pokud tedy došlo k prodlení s podáním daňového příznání a příjmy z více jak 50 % pocházejí ze zaměstnání, snižuje se předešlá pokuta na desetinu vypočtené částky.

A v neposlední řadě bych ještě rád upozornil na situaci, kdy dochází v prodlení v reakci na výzvu ke změně, doplnění nebo potvrzení nejasných údajů v řádně odevzdaném KH:

- 5 § 250 odst. 3 DŘ.
- 6 § 250 odst. 4 DŘ.
- 7 § 250 odst. 5 DŘ.
- 8 § 101h odst. 1 DŘ.
- 9 § 101h odst. 2 DŘ.
- 10 § 101h odst. 1, písm. c) a d) DŘ.

pokud výzva zůstane z vaší strany bez reakce, pokuta ve výši 30 000 Kč, případně 15 000 Kč vás nemine.¹⁰

SANKCE PŘI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ PENEŽITÉ POVAHY

Penále zpravidla vznikne na základě výsledků daňové kontroly, kdy je daňovému subjektu doměřena daň nebo snížena daňová ztráta či daňový odpoch. Jeho použití tedy nepřichází v úvahu, pokud daňový subjekt sám podá dodatečně daňové příznání a chybnou výši daně sám opraví – v tom případě se vyměří úroky z prodlení. V praxi se jedná například o případy, kdy daňový subjekt uvede v daňovém

příznání nesprávné údaje a neoprávněně si sníží daň nebo si uplatní odpočet DPH u plnění, které neslouží k ekonomické činnosti plátce (slouží např. k osobní spotřebě), anebo o situaci, kdy uvede nesprávně slevu na daň či nezdanitelnou částku.

Základem pro výpočet penále je doměřená daň/snížená výše daňové ztráty/snížení odpočtu DPH. Čas, který uplynul od lhůty pro podání příznání, tedy nemá na výši penále vliv. Penále se počítá následujícím způsobem:

- 20 %, je-li daň zvyšována,
- 20 %, je-li daň zvyšována,
- 1 %, je-li snižována daňová ztráta.

Není zcela neobvyklé, že v praxi nastane situace, kdy bude na základě daňové kontroly v jednom roce snížena daňová ztráta a v roce následujícím bude díky této neoprávněně uplatněné ztrátě zvýšena daň. Aby nedošlo ke dvojmu uplatnění sankce, je DŘ stanoveno, že penále předepsané za zvyšování daň bude následně sníženo o penále, které bylo předepsáno z důvodu snížení ztráty.¹¹

Penále se také nepočítá ani v případě, kdy správce daně zahájí kontrolu a doměří daň bez předchozí výzvy k podání dodatečného příznání. Pokud penále nedosáhne částky 1 000 Kč, nepředepíše se. Díky tomu většinou nedochází k uložení pokuty tam, kde je povinnost splněna se zpožděním a základ pro výpočet pokuty je nízký (například u majetkových daní).

Úrokem z prodlení je sankcionován prohrěšek, pokud není daň uhrazena včas. Tento se uplatní od čtvrtého kalendářního dne – toleranční lhůta 5 pracovních dnů pro úroky z prodlení platila jen do konce roku 2020 a v rámci rozsáhlé novelizace daňového řádu od 1. 1. 2021 byla nahrazena současnou úpravou. První 3 kalendářní dny po splatnosti daně se sice netrestají úrokem z prodlení, avšak o daňovém subjektu platícím daň v tomto tolerančním období nelze tvrdit, že si řádně plní své daňové povinnosti.

Rozhodujícím dnem pro uplatnění úroku z prodlení je den, kdy byla daň připsána na účet finančního úřadu (tento den je totiž považován za den platby daně). Je-li tedy daň splatná např. v pondělí a na účet finančního úřadu je připsána až následující pondělí, tak se za 4 dny (pátek, sobota, neděle a pondělí) uplatní úrok z prodlení. Pátek je totiž čtvrtým kalendářním dnem po splatnosti daně.

Výše úroku z prodlení závisí na repo sazbě ČNB a za období spadající do 2. pololetí roku 2023 činí 15 % p. a.

Jen pro pořádek, do konce roku 2010 úroky za opožděnou úhradu daně upravoval § 63 zákona č. 337/1992 Sb., o správních dani a poplatků (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), podle kterého se však za den platby daně považoval již den odepsání platby z účtu daňového subjektu a úrok z prodlení se uplatňoval již od prvního dne prodlení.

Pár příkladů z praxe

Co když není uhrazena daň?

- Maximální sankce, kterou lze očekávat, je 5 % z daně či 300 000 Kč.
- Pokud se daňové příznání nepodaří vůbec, a to ani dodatečně na výzvu finančního úřadu, pokuta bude minimálně 500 Kč, přičemž od roku 2021 Finanční správa ČR vymáhá jen pokuty vyšší než 1 000 Kč.

Co když je chyba v daňovém příznání?

- Lze ji opravit podáním opravného daňového příznání se správnými údaji, přičemž na první straně se zaškrtně, přičemž správce daně k prvnímu podanému příznání nepřihlídně a ani nebude vyměřena sankce.

Co když se nepodaří daňové příznání vůbec?

- Správce daně vyzve k jeho podání a stanoví náhradní lhůtu, která by neměla být kratší než 8 dnů.
- I v případě, že bude daňové příznání podáno ve stanovené náhradní lhůtě, nastane povinnost zaplatit pokutu za opožděné tvrzení daně.

MOŽNOSTI ELIMINACE SANKCÍ – PROMINUTÍ

Nelepší variantou, jak se vyhnout jakýmkoliv sankcím, je neporušovat jakkoliv jednotlivá ustanovení daňových předpisů, resp. je všechny řádně a včas plnit. Avšak jednoduše se poví, a hůře se praxi naplňuje.

Pokud již přesto dojde k uložení nějakých sankcí, existují, resp. ustanovení DŘ umožňují jejich celé či alespoň částečné snížení. Institut individuálního promíjení příslušenství daně byl vč. možností prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně zaveden do DŘ od 1. 1. 2021.

Samotné prominutí je podmíněno existencí ospravedlnitelného důvodu a splněním formálních náležitostí, např. úhradou daňového doměru, dodržením lhůty pro podání žádosti nebo podáním daňového tvrzení, se kterým byl daňový subjekt v prodlení. Naopak prominutí příslušenství daně není možné, pokud daňový subjekt nebo jeho statutární orgán závažným způsobem porušil daňové nebo účetní předpisy. Řízení o prominutí daně nebo jejího příslušenství je v daňovém řádu upraveno v § 259a–259c, přičemž postupy při prominutí příslušenství daně jsou dále upraveny v rámci pokynů GŘ řady D-x. Existují tři typy příslušenství daně, které lze prominout:

- penále vyměřené dle § 251 DŘ,
- úroky z prodlení a úroky z posečkaní vyměřené dle § 252 a 253 DŘ,
- pokuta za opožděné tvrzení daně dle § 250 DŘ.

Příslušenství daně může být sníženo na základě daňovým subjektem předložené žádosti správci daně, který by měl

¹¹ § 251 DŘ.

postupovat podle Pokynu GŘ D-58, č. j.: 34006/20/7700-10123-050167, k promíjení příslušenství daně, který Ministerstvo financí zveřejnilo ve Finančním zpravodaji č. 15/2022.¹² Nový pokyn je účinný od 1. 2. 2023 a nahrazuje původní Pokyn GŘ D-47.

Výše uvedený nový pokyn GŘ reflektuje názory rozšířeného senátu NSS¹³, který v usnesení ze dne 26. 1. 2021, č. j.: 1 Afs 236/2019-83, č. 4141/2021 Sb. NSS, potvrdil, že: „Při posuzování splnění podmínek dle § 259c odst. 2 daňového řádu se nebere v úvahu porušení daňových předpisů, které je skutkovým a právním základem uložení penále, o jehož promínutí daňový subjekt žádá. K tomuto porušení však správce daně přísluší v rámci správního uvážení dle § 259a odst. 2 daňového řádu a s ohledem na povahu, intenzitu či jiné okolnosti tohoto porušení nemusí penále promítnout“. Jinými slovy tedy dle názoru NSS v rámci správního uvážení správce daně kromě kritérií součinnosti daňového subjektu a četnosti porušování povinností zohlední i povahu jednání, které vedlo k uložení penále, tzv. zdrojového jednání.

Předložení žádosti o promínutí příslušenství daně podléhá úhradě správního poplatku ve výši 1 000 Kč. Společnou podmínkou pro promínutí příslušenství je, aby daň, na základě které sankce vznikla, byla zaplacená. Další důležitou podmínkou také je, aby daňový subjekt v posledních 3 letech neporušil závažným způsobem daňové či účetní předpisy. Jedná se například o situaci, kdy se daňový subjekt stal nespolehlivým plátcem DPH, porušil zákonem stanovené povinnosti tak, že daň musela být doměřena dle počtu, či porušil zákon o účetnictví takovým způsobem, že mu byla uložena pokuta dle tohoto právního předpisu. Veškerý přehled závažných porušení daňových a účetních předpisů je pak uveden v čl. III. 1. Pokynu D-58.

V případě **penále** je možné požádat o **promínutí** nepožádá do 3 měsíců ode dne právní moci platebního výměru, kterým bylo o povinnosti uhradit penále rozhodnuto. Jak vyplývá z § 259a daňového řádu, podmínkou pro možnost požádat o promínutí penále je úhrada daně, v důsledku jejíhož doměření povinnost uhradit penále vznikla. Správce daně pak může promítnout až 75 % penále. Nelze tedy promítnout celých 100 %. Posuzovány jsou dvě po sobě jdoucí kritéria, a to:

- součinnost daňového subjektu v rámci postupu vedoucího k doměření daně z moci úřední (při nespolehlivosti daňového subjektu při doměření daně je žádost o promínutí penále zamítnuta),
- četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem.

Dalším kritériem je na základě rozsudku NSS č. j. 1 Afs 236/2019-83 posouzení zdrojového jednání, zejména zneužití práva, daňové zastiřování, vědomá účast na daňovém podvodu apod., které vedou k zamítnutí žádosti. Veškeré povinnosti, které snižují částku penále, jež může být maximálně promítnuta, jsou uvedeny v čl. IV. 1. Pokynu D-58.

Správce daně hledí při posouzení rozsahu **promínutí úroků** hrazených daňovým subjektem na následující po sobě jdoucí kritéria:

- ospravedlnitelný důvod prodlení,
- ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zkládající tvrdost uplatněného úroku,
- četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem.

Ospravedlnitelné důvody prodlení jsou uvedeny v čl. IV. 2. Pokynu D-58. Jedná se pouze o demonstrační výčet a lze pod něj podřadit např. nepříznivý zdravotní stav daňového subjektu, který brání plnit jeho daňové povinnosti, provedení platby daně pod jiným variabilním symbolem nebo na účet jiného správce daně. Kritérium ekonomických a sociálních poměrů daňového subjektu při žádosti o promínutí úroků lze nalézt v čl. IV. 4. Pokynu D-58.

Obdobná kritéria jako u promínutí úroků se aplikují i při posouzení žádosti o **promínutí pokuty za opožděné tvrzení daně**. Pokud byla povinnost, na základě jejíhož nesplnění byla sankce předepsána, nakonec splněna, lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu sankci promítnout. Správce daně u promíjení sankcí přihlíží opět k ospravedlnitelným důvodům, mezi které Pokyn GŘ D-58 o promíjení příslušenství daně řadí například nepříznivý zdravotní stav, živelnou pohromu nebo nefunkční systém portálu finanční správy. Kritéria ekonomických a sociálních poměrů daňového subjektu se zabývá čl. IV. 4. Pokynu D-58 a tzv. četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem je uvedena v čl. IV. 5. Pokynu D-58.

Prostřednictvím žádosti o promínutí lze zredukovat penále až o 75 %. U úroku z prodlení, případně poseckání a pokuty za „opožděné tvrzení daně“ se lze teoreticky postihnout zbavit zcela. Uprávně jsou však tyto případy naprosto výjimečné, zpravidla se ve své praxi setkáváme se snížením pokuty či penále o 20–75 %.

Další z řady pokynů GŘ, konkrétně D-29 upravuje postup orgánů Finanční správy České republiky při rozhodování o promínutí pokuty za nepodání kontrolního hlášení dle § 101k zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „ZDPH“), v návaznosti na příslušná ustanovení daňového řádu, konkrétně pokut vyšších než 1 000 Kč.¹⁴ Pokud totiž plátcе nepodá kontrolní hlášení ve stanovené lhůtě, vzniká mu povinnost uhradit pokutu ve výši:

- 1 000 Kč, pokud jej dodatečně podá, aniž by k tomu byl vyzván,
- 10 000 Kč, pokud jej podá v náhradní lhůtě poté, co k tomu byl správcem daně vyzván,
- 30 000 Kč, pokud jej nepodá na základě výzvy ke změně, doplnění či potvrzení údajů uvedených v podaném kontrolním hlášení, nebo
- 50 000 Kč, pokud jej nepodá ani v náhradní lhůtě.

¹² Viz https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-12-02_Financi-zpravodaj-cislo-15-2022.pdf.

¹³ Rozsudek NSS č. j. 2 Afs 62/2017-37, č. 3636/2017 Sb. NSS, ze dne 2. 8. 2017 nebo č. j. 1 Afs 236/2019-83 ze dne 18. 2. 2021.

¹⁴ Viz https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_GR_D-29.pdf.

V případě, že plátce DPH kontrolní hlášení podá po termínu, ale sám bez výzvy správce daně, dostane pokutu ve výši 1 000 Kč. Tato pokuta v souladu s § 101j ZDPH nevznikne v případě, že jde o první prodlení v daném kalendářním roce.

ZÁVĚR

Kompetence v oblasti promíjení příslušenství daně (penále, pokuty za opožděné tvrzení daně, úrok z prodlení a úrok z posečkané částky) jsou stanoveny správcům daně, tedy věcně a místně příslušným. Tím ale nemusí být jen finanční úřady, nýbrž i úřady celní. S ohledem potřeby sjednotit postupy a související činnosti celních úřadů při rozhodování o promínutí uvedeného příslušenství

Druh pokuty	Výše sankce v Kč	§ DŘ
Pokuta za porušení povinnosti mčitelnosti	Až do výše 500 000 Kč	§ 246
Porádková pokuta za jednání ztěžující správu daní	Až do výše 500 000 Kč	§ 247 odst. 1
Porádková pokuta za jednání závažně ztěžující správu daní	Až do výše 500 000 Kč	§ 247 odst. 2
Pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy (registrační, oznamovací, záznamní či evidenční) stanovená daňovým zákonem nebo správcem daně	Až do výše 500 000 Kč	§ 247a
Pokuta za opožděné tvrzení daně (nepodá-li se daňové přiznání nebo dodatečně daňové přiznání nebo učiní-li se tak po stanovené lhůtě, a toto zpoždění je delší než 5 pracovních dnů)	Ve výši 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené daně	§ 250
	Ve výši 0,05 % stanoveného daňového odpočtu za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanoveného daňového odpočtu, nebo	
	Ve výši 0,01 % stanovené daňové ztráty za každý následující den prodlení; nejvýše však 5 % stanovené daňové ztráty	
Penále (z částky doměřené daně tak, jak byla stanovena na oproti poslední známé dani)	● 20 %, je-li daň zvyšována	§ 251
	● 20 %, je-li snižován daňový odpočet	
Úrok z prodlení	● 1 %, je-li snižována daňová ztráta	§ 252
	Ve výši úroku z prodlení dle NOZ	
Úrok z posečkané částky	V 1/2 výši úroku z prodlení dle NOZ	§ 253

Pokud již resty přeci jen vzniknou, je nutné vyřešit je co nejrychleji, ať se výhnete úrokům z prodlení či zbytečným pokutám, případně kontaktovat co nejdříve správce daně a domluvit se alespoň na splátkovém kalendáři, resp. na posečkání dluhu.

Příklad 1

Podání daňového přiznání se zpožděním

Řekněme, že daň z příjmů právnických osob společnosti Tatoo, s. r. o., činí 200 000 Kč. Společnost bohužel podala daňové přiznání správci daně se zpožděním 5 pracovních + 18 kalendářních dnů.

Výše pokuty by činila 1 800 Kč (200 000 × 0,0005 × 18). K úhradě pak bude předsána polovina z této částky. Pokud správce daně vypočte pokutu, jejíž poloviční výše bude méně než 1 000 Kč, neznamená to, že pokuta nebude předsána k úhradě.

15 Viz <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/Documents/MI-006-2022.pdf>.
16 Viz <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/Documents/MI-006-2022-PR1.pdf>.

Příklad 2

Podání přiznání k DzNV se zpožděním

Společnost Smůla, s. r. o., provedla na svém pozemku v katastrálním území Praha-Michle odstranění objektu stavby bez č. p. Ohlášení odstranění pozůstatků uvedeného objektu v rámci 2. etapy odstranění stavby dle Rozhodnutí OST MČ P10 podal Úřadu Městské části Praha 10 sám daňový subjekt dne 22. 1. 2020. Na základě uvedeného ohlášení bylo daňovému subjektu doručeno Sdělení potvrzení odstranění stavby ze dne 28. 4. 2020, ve kterém Úřad MČ Praha 10, Odbor stavební, potvrzuje na základě oznámení stavebníka a kontrolní prohlídky stavby z veřejně přístupného místa k ověření odstranění stavby „Odstranění objektu bez č. p. na uvedeném pozemku“. V daném případě daňový subjekt nebyl o uvedené změně evidence výše uvedené nemovitě věci katastrálním úřadem vůbec obeznán.

Jak se vypořádat správně s plněním povinností týkajících se daně z nemovitých věcí na rok 2021? Má skutečnost neoznámení změny v evidenci katastrálním úřadem nějaký vliv na povinnost společnosti?

Dle mého názoru nemůže mít vliv na vznik povinnosti daňového subjektu podat přiznání k dani z nemovitých věcí, a to ve standardní lhůtě do 31. 1. 2021.

Toto se však nestalo, v důsledku čehož bylo daňové přiznání zpracováno a předloženo až na základě výzvy správce daně ze dne 27. 7. 2022, která byla zaslána správcem daně bez jakéhokoli předchozího neformálního varování či informace.

Je tento přístup správce daně správný?

Výše uvedený postup správce daně je v souladu s platnou právní úpravou, která mu v případě nepodání daňového tvrzení ukládá povinnost daňový subjekt k jeho podání vyzvat, a to ve lhůtě podle ustanovení § 149 DR. Absence neformálního varování či informace ze strany správce daně před zasláním výzvy bohužel není jeho zákonnou povinností a tento jej tak neucínil, ačkoliv je tomu dle sdělení vedoucích představitelů Generálního finančního ředitelství interními pravidly instruován.

Výsledkem výše uvedeného počínání správce daně tak bylo:

- daň z nemovitých věcí před předložení daňového přiznání činila 700 204 Kč,
- na základě předloženého daňového přiznání (po výzvě správce daně) byla daňovému subjektu vyměřena daň z nemovitých věcí ve výši 694 700 Kč,
- výsledkem podání daňového přiznání tak **byla snížena celková daňová povinnost** daňového subjektu na zdaňovací období roku 2022 o „celých“ 5 505 Kč.

To však nebylo vše. Jaké bylo překvapení daňového subjektu, když byl následně (po donucení správcem daně) obdařen dalším „dárkem“ v podobě platebního výměru, na jehož základě mu správce daně uložil pokutu za opožděné tvrzení daně ve výši 34 735 Kč (5 % z 694 700 Kč).

Kromě standardní úpravy v daňovém řádu však existuje speciální úprava u pokuty za opožděné tvrzení daně ZoDzNV. Tato úprava jako lex specialis má samozřejmě přednost před obecnou úpravou zmíněnou výše v DR.

Úprava DzNV platná od 5. 2. 2015 do 31. 12. 2020

Má-li poplatník povinnost podat daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání na daň nižší, než je poslední známá daň, a podá-li je po lhůtě pro jejich podání, aniž by byl správcem daně k tomu vyzván, nevzniká poplatníkovi povinnost uhradit pokutu za opožděné tvrzení daně.

Nemohu si k danému případu odpustit osobní poznámku, že přinejmenším z hlediska etiky a morálky mi takový přístup správce daně, byť v souladu se zákonnými ustanoveními, připadá takřka jako „přes čáru“. Trest za opožděné podání přiznání k dani z nemovitých věcí na nižší daňovou

Úprava DzNV platná od 1. 1. 2021

Má-li poplatník povinnost podat daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání, a podá-li je po lhůtě pro jejich podání, aniž by byl správcem daně k tomu vyzván, nevzniká poplatníkovi povinnost uhradit pokutu za opožděné tvrzení daně.

povinnost v řádu tisícikorun s následným vyměřením pokuty v řádech desítek či stá tisíc korun považují za nesmyslný. Takový postup popírá zdravý rozum a dle mého názoru rozhodně nemá ani výchovný charakter.